

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
Relationship between Participation of Communities and the
Educational Administration of Bangkeaw District Non-formal and
Informal Education Centre, Phatthalung Province

ชาเรนา พรหมพลอด¹ จรัส อติวิทยาภรณ์² นรินทร์ จุลทรัพย์³
Sareena Phromplod, Jarus Atiwittayaporn, Nirun Chullasup

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 2) ศึกษาการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ประชากรได้แก่ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง จำนวน 232 คน จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 137 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างไม่เป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด ได้แก่ ด้านการจัดหาทรัพยากร ด้านการประเมินผล

Received: 2022-12-17 Revised: 2023-01-05 Accepted: 2023-01-08

¹ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Master of Education Program Degree in Educational Administration Hatyai University. Corresponding Author e-mail: psareena@hotmail.com

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Program Degree in Educational Administration Hatyai University. e-mail: jarus_a@hu.ac.th

³ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ Program Degree in Educational Administration Hatyai University. e-mail: niran_ch@hu.ac.th

ด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน 2. การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ และด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ 3. ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนในทุกด้านและร่วมกันนิเทศติดตามเพื่อให้ได้ผลที่ดีต่อประชาชนและผู้รับบริการ

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วมของชุมชน; การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย; ผู้บริหาร

Abstract

This research Objectives: 1) to study community participation in education management of the Center for Non-Formal and Informal Education in Bangkeaw District; Phatthalung Province. 3) to study the relationship between community participation and educational management of the Center for Non-Formal and Informal Education in Bangkeaw District. Phatthalung Province and 4) To study the approach to develop community participation in education management of the Center for Non-formal Education and Informal Education in Bangkeaw District. Phatthalung Province The population is Participants in education management of the Center for Non-formal Education and Informal Education, Bangkeaw District Phatthalung Province, 232 people Then, a sample of 137 people was selected using a disproportionately stratified random sampling method. The tools used in the research were questionnaires, 5-point estimation scale, and open-ended. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. correlation coefficient The statistical significance was at the .01 level. The research results were summarized as follows. The research results were revealed as follows : 1. Community participation in education management of the Center for Non-formal Education and Informal Education, Bangkeaw District Phatthalung Province The overall level is moderate. and when considering each aspect, it was found that all aspects were at a moderate level. In order of average from high to low, including resource procurement. Assessment Planning and coordination. 2. Educational

management of the center for non-formal and informal education, Bangkeaw District Phatthalung Province The overall level is moderate. and when considering each aspect, it was found that all aspects were at a moderate level. Ranked in order of average from high to low, namely organizations, educational institutes, and quality learning resources. quality learning management Quality Management and building competencies and quality skills. 3. Pearson correlation coefficient of relationship level analysis. between community participation and educational management of the Center for Non-formal Education and Informal Education, Bangkeaw District Phatthalung Province found that there was a positive relationship at a relatively high level with statistical significance at the .01 level. 4. Educational institution administrators must administer with community participation in all aspects and jointly supervise and follow up to achieve good results for the people and service recipients.

Keywords: Participation of Communities; The Educational Administration Non-formal and Informal Education; Administrators

บทนำ (Introduction)

ในยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงตามยุคโลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และ เป็นยุคแห่งการติดต่อสื่อสารและเทคโนโลยีที่ไร้พรมแดน ทั้งภาค เศรษฐกิจ การเมือง สังคม การปกครอง วัฒนธรรมและการจัดการศึกษา การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างสถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค การพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน จึงมีความจำเป็นสำหรับทุกสังคมการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ และมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเจริญของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ การฝึกหัด การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553) ระบบการศึกษาของไทยแบ่งรูปแบบการจัดการศึกษาออกเป็น

3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยถือเป็นการศึกษาระบบหนึ่งที่มีความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาประชาชนทุกระดับโดยมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มุ่งให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ดังนั้นการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของไทย จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมซึ่งต้องยึดหลักการบริหารการมีส่วนร่วมพร้อมทั้งต้องดำเนินไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 29 สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้การทำงานบรรลุตามจุดมุ่งหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษาจำต้องให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ช่วยกันวางแผนทำงานร่วมกันคิดร่วมกันทำ ประสานงานรับผิดชอบการมีส่วนร่วมจึงเป็นการที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีอิสรภาพเสมอภาคมิใช่เพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของการเข้าร่วมดำเนินการ (นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2549)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถศึกษาเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตจากผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาโดยต้นสังกัด พบว่า มีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาปรับปรุงอยู่บางประการ อาทิ ด้านครูผู้สอน สถานศึกษาควรวางแผนพัฒนาครูและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ด้านสถานศึกษา ควรกำกับติดตามการจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศและการรายงาน เพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (สำนักงาน กศน. จังหวัดพัทลุง. 2556) จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยผลักดันการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว ที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนในพื้นที่อำเภอบางแก้ว ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการโน้มนำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชนทำให้เกิดความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว ว่ามีสภาพอย่างไร ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้วมีข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ในการวางแผน

ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบวิธีผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2565 จำนวนทั้งสิ้น 232 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608 -609; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 137 คน วิธีการสุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างไม่เป็นสัดส่วน (Non-Proportional Stratified Random Sampling) ซึ่งเป็นลักษณะกรณีกลุ่มย่อยที่มี จำนวน 1 คน จะทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ส่วนกลุ่มย่อยอื่นๆ ที่มี มากกว่า 1 คน จะทำการสุ่มตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

2. การวิจัยเชิงคุณภาพผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพัทลุง จำนวน 5 คน โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบมีจุดมุ่งหมายการศึกษาเป็นหลัก (Purposeful) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติภายใต้กรอบของการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพัทลุง มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และมีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือ กำหนดวัตถุประสงค์กรอบแนวคิด และขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากนั้นนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง จากนั้นนำมาปรับปรุงให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขและพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือเชิงคุณภาพ เป็นแบบสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสนทนา นำแบบสนทนาที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อพิจารณา ประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข ทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสนทนาที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2553) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วนำมาแจกแจงความถี่เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จำแนก และจัดระบบข้อมูลเป็นระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น นำเสนอข้อมูลเป็นข้อความแบบบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 137 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 83.21 มีอายุมากกว่า 45 ปี มีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 92.70 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 89.05

2. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านการจัดหาทรัพยากร ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน ดังนี้ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสำรวจความต้องการ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ยกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงาน ที่สนับสนุนกิจการของ กศน. ด้านการจัดหาทรัพยากร อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการระดมทุนจากแหล่งภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ติดต่อขอรับบริจาค สื่อ วัสดุอุปกรณ์ กีฬาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา

3. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ และด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ ด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมของบุคลากร ด้านองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างพื้นที่การเรียนรู้เพื่อสร้างนิเวศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการมีส่วนร่วมของ

ชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง อยู่ในช่วง .488 - .685 โดยผลรวมของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน (X) กับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{xy} เท่ากับ .795 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายด้านระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดสามอันดับแรก คือ การประสานงาน (X2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารจัดการคุณภาพ (Y4) เท่ากับ .685 การประสานงาน (X2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการจัดการเรียนรู้คุณภาพ (Y1) เท่ากับ .678 และการประสานงาน (X2) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ (Y2) เท่ากับ .655 ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การวางแผน (X1) มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ (Y2) เท่ากับ .488 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ตำแหน่งผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ และประสบการณ์ในการบริหารอยู่ระหว่าง 1 – 16 ปีขึ้นไป โดยมีแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนด้านการวางแผน โดยร่วมกับผู้มีส่วนร่วมในชุมชนวางแผนการจัดการศึกษาในแต่ละปี ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยขององค์กร ข้อดี ข้อเสียขององค์กร ก่อนการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ควรมีการประเมินแผนการปฏิบัติงานประจำปีและปรับปรุงแก้ไข พัฒนาโครงการ และงบประมาณต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และการปฏิบัติงานควรยึดแผนการปฏิบัติงานเป็นแนวทางในการดำเนินการ ควรจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนได้รับทราบ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบผลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ และควรติดตามประสานงานกับผู้นำชุมชนเพื่อสำรวจความต้องการก่อนวางแผนการปฏิบัติงานประจำปี ยกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงาน ที่สนับสนุนกิจการของ กศน. ควรบริหารโดยร่วมกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยในการจัดกิจกรรมควรสำรวจความต้องการและให้ครูผู้สอนเลือกและจัดซื้อให้ตรงตามความต้องการ ควรมีการระดมทรัพยากรต่าง ๆ มีการจัดหาทุนร่วมกับชุมชนเพื่อการศึกษา และควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ สนับสนุน สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอับความต้องการของสถานศึกษา ควรมีรูปแบบการประเมินผลที่ชัดเจน โดยให้ผู้มีส่วนร่วม

ในชุมชนร่วมกันออกแบบการประเมินผล และจัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและผลการดำเนินโครงการเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ควรประเมิน และสรุปผลการดำเนินโครงการทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดโครงการ และควรรายงานผลการดำเนินโครงการ ให้บุคลากรและผู้มีส่วนร่วมทราบทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดโครงการ ควรนำข้อเสนอแนะหลังการประเมินโครงการ มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น ควรมีส่วนร่วมกับชุมชนในการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานทุกโครงการ โดยดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อติดตามและปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ได้ผลที่ต่อประชาชนและผู้รับบริการ สามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาชนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการวิจัยในเรื่อง ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาชนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านการจัดหาทรัพยากร ด้านการประเมินผล ด้านการวางแผน และด้านการประสานงาน ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการจัดการศึกษา และร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ อัตลักษณ์สถานศึกษา นโยบายและเป้าหมายการจัดการศึกษา และร่วมกันรับรู้ปัญหาช่วยกันหาแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์การจัดการศึกษายกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงาน ที่สนับสนุนกิจการของ กศน. ประชาสัมพันธ์งาน กศน. แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนทราบถึงความเคลื่อนไหวในกิจกรรมของ กศน. ประสานความร่วมมือระหว่างวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นกับ กศน. มีการระดมทุนจากแหล่งภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ติดต่อขอรับบริจาค สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ กีฬา จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำรวจความต้องการทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนกิจการงาน กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ตรวจสอบและประเมินผลแผนงาน/โครงการ รับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณทุกๆ ภาคเรียน

2. จากการวิจัยในเรื่อง ความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาชนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้คุณภาพ ด้านการบริหารจัดการคุณภาพ และด้านการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ พัฒนาระบบ

นิเทศติดตามทุกรูปแบบ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ปลูกฝังคุณธรรม ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมของบุคลากร พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สร้างอาสาสมัคร กศน. เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ เพื่อสร้างนิเวศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสังคม ยกระดับมาตรฐาน กศน. ตำบล ให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ ตลอดชีวิต ให้บริการเชิงรุกโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรทุกประเภท ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ตรงตามสายงาน

3. จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผลรวมของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของชุมชน (X) กับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{xy} เท่ากับ .795 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายด้านระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดสามอันดับแรก คือ การประสานงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการบริหารจัดการคุณภาพ การประสานงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการจัดการเรียนรู้คุณภาพ และการประสานงาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ส่วนคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การวางแผน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ทั้งนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการจัดการศึกษาระหว่างศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยกับชุมชนในทุกกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาจึงค่อนข้างสูง ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้คุณภาพ ด้านการประสานงาน ด้านการประเมินผล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้คุณภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ชุมชนมีส่วนร่วมกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ด้านการประสานงาน มีความสัมพันธ์กับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง การมีส่วนร่วมของชุมชนกับองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพ ด้านการประสานงาน มีความสัมพันธ์กับองค์กร สถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้คุณภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ชุมชนมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการคุณภาพ ด้านการประสานงาน ด้านการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการคุณภาพ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

4. จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชุมชนด้านการวางแผน โดยร่วมกับผู้มีส่วนร่วมในชุมชนวางแผนการจัดการศึกษาในแต่ละปี ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยขององค์กร ข้อดี ข้อเสียขององค์กร ก่อนการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน ควรมีการประเมินแผนการปฏิบัติงานประจำปีและปรับปรุงแก้ไข พัฒนาโครงการ และงบประมาณต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และการปฏิบัติงานควรยึดแผนการปฏิบัติงานเป็นแนวทางในการดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนได้รับทราบ ควรยกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ หรือหน่วยงาน ที่สนับสนุนกิจการของ กศน. มีการจัดหาทุนร่วมกับชุมชนเพื่อการศึกษา และควรมีการจัดทำทะเบียนสื่อการสอนอย่างเป็นระบบ สนับสนุน สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา มีรูปแบบการประเมินผลที่ชัดเจน โดยให้ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนร่วมกันออกแบบการประเมินผล และจัดทำแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและผลการดำเนินโครงการเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อติดตามและปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้ได้ผลที่ติดต่อประชาชนและผู้รับบริการ สามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน คือ การรับรู้ปัญหาและแนวทางแก้ไข การประสานความร่วมมือระหว่างวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นกับ กศน. การสำรวจความต้องการทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนกิจการงาน การรับทราบผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณทุกๆ ภาคการศึกษา การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ปลูกฝังคุณธรรม การสร้างอาสาสมัคร กศน. เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา การให้บริการเชิงรุกโดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ตรงตามสายงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ความสำคัญในการให้บุคลากร ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น เปิดโอกาสให้ บุคลากร และผู้มีส่วนร่วมในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของ กศน.อำเภอบางแก้ว เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้านการจัดการศึกษา โดยร่วม วิเคราะห์ข้อมูล จุดเด่น จุดด้อยขององค์กร ในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี จัดให้มีการประชุมสัจจรประจำเดือนลงพื้นที่ตำบลต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงาน ของ กศน.อำเภอบางแก้ว ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ ให้ได้มีบทบาทในการสำรวจความต้องการทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนกิจการงาน กศน. ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำด้านหลักสูตรสถานศึกษา/หลักสูตรท้องถิ่นเพื่อจัดการศึกษาของ กศน.อำเภอบางแก้ว เช่น การจัดการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยจัดให้มีการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำเนียบแหล่งเรียนรู้

ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนได้เห็นความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของ กศน. และได้รับทราบผลการปฏิบัติงานทุกๆ กิจกรรม ส่งเสริมให้มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมที่มุ่งไปสู่การปลูกฝังคุณธรรม เสริมสร้างความมั่นคง เช่น กิจกรรมความดีที่อยากทำ ปัญหาที่อยากแก้ กิจกรรมป้องกันยาเสพติด กิจกรรมจิตอาสา โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยการเชิญเป็นวิทยากร เชิญเป็นกรรมการ ส่งเสริมให้มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการ กศน. ตำบล จิตอาสาโดยรับสมัครอาสาสมัครจากชุมชนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อจะได้จัดกิจกรรมได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในทุกกิจกรรม ให้มีความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม วางแผนงานเชิงรุก แบบรุกถึงที่ ลุยถึงถิ่น ในยุควิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ก้าวทันต่อเทคโนโลยีและสะดวกรวดเร็วในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีความสำคัญในการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ ให้บุคลากรได้รู้หน้าที่และปฏิบัติงานได้ตรงตามสายงานที่ตนเองรับผิดชอบ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ดี ประสบผลสำเร็จในทุกๆ กิจกรรม

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การวางแผนกับการสร้างสมรรถนะและทักษะคุณภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีความสำคัญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาตลอดชีวิตที่เน้นพัฒนาทักษะที่จำเป็น พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ สร้างอาสาสมัคร กศน.เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มเป้าหมายพิเศษ รวมถึงยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าจากศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนให้สามารถจำหน่ายได้ในตลาดที่กว้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน กศน.จังหวัดพัทลุง ได้สรุปแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยให้ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมการศึกษาในทุกๆ ด้าน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อสรุปแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ไปปฏิบัติเพื่อให้ กศน.อำเภอบางแก้ว สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และได้ผลตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยเปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิติเกษม ใจชื่น. (2550). *การนิเทศภายในสถานศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544). *องค์ประกอบคุณภาพการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- แก้ว นิมะเริง. (2540). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของรัฐ*. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- โกวิท พวงงาม. (2543). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- เข้มทิศ นิราราช. (2553). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนบ้านดอนคนทา อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินตนา สุขจรรย์. (2547). *การศึกษาและการพัฒนาชุมชน*. เชียงใหม่: นันทพันธ์พรินติ้ง.
- จุมพล หนิมพานิช. (2549). *การวิเคราะห์นโยบายข้อบ่งชี้แนวคิดทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จุฬารณ โสตะ. (2546). *กลยุทธ์การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ*. ขอนแก่น: ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2544). *ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนะศักดิ์ ยวบูรณ์. (2544). *การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). *ระบบการบริหารจัดการเพื่อจัดสรรทรัพยากรสำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน 12 ปี ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิมพ์ดี.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2545). *สุดยอดเทคนิคสู่ครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.